

บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

**Roles of Administrators in Internal Quality Assurance as Perceived by
Teachers in Basic Education Schools under the Office of
Prachuap Khiri Khan Educational Service Area 1**

พิสดาร ดีหรั่ง¹ และรองศาสตราจารย์เทือน ทองแก้ว²

¹บัณฑิตวิทยาลัย ²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

E-mail: Pisdarn@yahoo.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 321 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (The Scheffé Method) ผลการวิจัยพบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.21 มีอายุระหว่าง 41- 50 ปี ร้อยละ 51.40 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 90.97 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 21 ปี ร้อยละ 66.36 ทฤษฎีของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในภาพรวมพบว่า มีทฤษฎีเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีตามลำดับ และด้านผลจากระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีทฤษฎีต่อบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

The purposes of this survey research were to study and compare the roles of administrators in internal quality assurance as perceived by teachers in basic education schools under the Office of Prachuap Khiri Khan Educational Service Area 1. The research sample consisted of 321 teachers in schools under the Office of Prachuap Khiri Khan Educational Service Area 1. The data collecting instrument was a questionnaire with reliability coefficient of 0.98. The employed statistics for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and Scheffe's method for matched pair comparison. Research findings showed that 73.21 percent of teachers in the sample were females, 51.40 percent of them were 41 – 50 years old, 90.97 percent of them had bachelor's degree educational level, and 66.36 of them had work experience of more than 21 years. As for the perception of teachers on roles of administrators in internal quality assurance, it was found that as a whole they had perception at the high level on roles of administrators in all aspects of internal quality assurance, with their role in the aspect of educational standards development receiving the top rating mean, followed by that in the educational quality plan development aspect, and that in the educational quality annual reporting aspect, respectively; while their role in the maintenance of the internal quality assurance system aspect received the lowest rating mean. Results of hypothesis testing showed that teachers with different genders differed significantly in their perceptions on roles of administrators in internal quality assurance at the .01 level; while no significant difference, at the .05 level, was found in perceptions of teachers with different ages, educational levels, and work experiences regarding roles of administrators in internal quality assurance.

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่นๆ ของสังคม ประเทศที่ได้รับการพัฒนาจน

ก้าวสู่ระดับผู้นำในประชาคมโลก จึงล้วนแต่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์เช่นเดียวกัน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนในประเทศให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพราะคุณภาพการศึกษาของคนในประเทศเป็นสิ่งซึ่งนำการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในอนาคต การศึกษาต้องจัดและพัฒนาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อให้ผู้รับผลประโยชน์ทางการศึกษาอันได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนและสังคม มีความพึงพอใจ มีความศรัทธาและมีความเชื่อมั่นต่อระบบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 1) เพื่อให้สอดคล้องตามสาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้น การปฏิรูปการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนและจะสำเร็จลุล่วงด้วยดี จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายร่วมกันพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปการศึกษาจึงจะเกิดขึ้นและคุณภาพการศึกษาจะได้รับการพัฒนาสูงขึ้นด้วย ประเทศที่จะประสบผลสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 ข, หน้า 47) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการไว้อย่างชัดเจนที่จะจัดระบบและโครงสร้างการจัดการศึกษา โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ การจัดการศึกษายังยึดหลักความมีเอกภาพหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันสังคม สถาบันศาสนา สถานประกอบการและประชาชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจะสร้างความมั่นใจและหลักประกันต่อนักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนและสังคมว่า การดำเนินการตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้นั้น โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้ผลผลิต คือ นักเรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน ตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น จะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นการสร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อทำให้เด็กไทยเป็นเด็กดี มีความสามารถและมีความสุขจะได้อยู่ร่วมกันสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง และแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลก

การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษาเพื่อผู้เรียนและสังคม โดยรวม สถานศึกษาต้องดำเนินการตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เมื่อสถานศึกษาดำเนินการแล้วจะทำให้ระบบการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ การทำงานมีเป้าหมาย มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และดำเนินการตามแผน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (2549, หน้า 10 - 13) ได้สรุปผลการประเมินภายนอกแรกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินการด้านหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น รวมทั้งขาดสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงส่งผลให้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูไม่เอื้อต่อกระบวนการคิดของผู้เรียนและผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ขาดวิจารณญาณ และขาดความคิดสร้างสรรค์ ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน, 2547, หน้า 37) ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความสามารถในการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกคิด และลงมือปฏิบัติจริงให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้ครูได้จัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ด้านครู ครูควรเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน จากการสอนหนังสือเป็นการสอนให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้โดยโครงการ การวัดผลและประเมินผลให้ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และด้านผู้เรียน สถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นการเรียนรู้เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น จากข้อเสนอแนะดังกล่าว บ่งบอกถึงคุณภาพของผู้เรียนว่า ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และยังสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ตอบสนองการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จะต้องพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ว่า ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับใด แตกต่างหรือไม่ โดยศึกษาทฤษฎีจากครูซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครู จำแนกตามสถานภาพของครู คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรเป็นครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 1, 632 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 321 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายใน 8 ด้าน คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2. การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.3 กำหนดวัตถุประสงค์ โครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

2.4 จัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.7 วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจพิจารณา

2.8 วิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach' Alpha - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 แจ้งไปยังสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัด เพื่อนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เดินทางไปยังสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 321 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบที (t - test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ้ (The Scheffé Method)

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษา

1.1 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามธรรมชาติของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีธรรมชาติเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การ

พัฒนามาตรฐานการศึกษาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันดับสามคือ การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และอันดับสุดท้ายคือ การผ่องระบบประกันคุณภาพการศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามธรรมชาติของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

บทบาทของผู้บริหาร ในการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ธรรมชาติ เห็นด้วย	อันดับ ที่
1. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	3.88	0.68	มาก	1
2. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.84	0.67	มาก	2
3. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.81	0.73	มาก	3
4. การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.77	0.69	มาก	4
5. การประเมินคุณภาพการศึกษา	3.77	0.73	มาก	5
6. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.71	0.72	มาก	6
7. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.64	0.68	มาก	7
8. การผ่องระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.62	0.79	มาก	8
เฉลี่ยรวม	3.76	0.66	มาก	

1.2 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามธรรมชาติของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศพบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีธรรมชาติเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า สถานศึกษามีโครงสร้าง การบริหารที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สถานศึกษามีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรชุมชนและตัวแทนนักเรียน อันดับสามคือ มีระบบสารสนเทศเป็นปัจจุบันสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลระบบบริหารและสารสนเทศ

1.3 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามธรรมชาติของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการพัฒนามาตรฐาน

การศึกษาพบว่า ภาพรวมครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีทัศนคติเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองเพื่อรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อันดับสามคือ มาตรฐานการศึกษามีความสอดคล้องและครอบคลุมสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษาชั้นพื้นฐาน และอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษาได้นำข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษาชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.4 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า ภาพรวมครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีทัศนคติเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า แผนปฏิบัติการประจำปีมีความสอดคล้องกับธรรมนูญสถานศึกษาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติของทุกฝ่ายอยู่ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันดับสามคือ มีแผนงาน โครงการที่สะท้อนภาพต่อการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา และอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.5 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า ภาพรวมครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีทัศนคติเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า สถานศึกษาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานชัดเจนครอบคลุมทุกกิจกรรม/โครงการเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระบบและต่อเนื่อง อันดับสามคือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษา และอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการกำกับติดตามนิเทศเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.6 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาพบว่า ภาพรวมครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีทัศนคติเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่มีความเหมาะสมกับโครงการและกิจกรรมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สถานศึกษามี

กำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน อันดับสามคือ สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามภาระงาน และอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมอย่างมีคุณภาพ

1.7 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาพบว่า ภาพรวมครุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีทฤษฎีเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า สถานศึกษาแจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้นักเรียนทราบเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อันดับสามคือ สถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษาสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษาได้มาตรฐาน

1.8 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี พบว่า ภาพรวมครุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีทฤษฎีเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า สถานศึกษาจัดทำระบบข้อมูลผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี อันดับสามคือ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานคุณภาพการศึกษามาเป็นสารสนเทศเพื่อวางแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และอันดับสุดท้ายคือ บุคลากรทุกฝ่ายผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

1.9 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า ภาพรวมครุในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีทฤษฎีเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า คณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพมีการประชุมเพื่อวางแผนพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดประชุมติดตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อันดับสามคือ สถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดนิเทศ ติดตามการดำเนินงานและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาพัฒนาระบบ

การประกันคุณภาพภายใน และอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษานับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สมมติฐานที่ 1 ครูที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายใน ของผู้บริหารแตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของครูต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ รายละเอียดดังตารางที่ 2 ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบที (t - test) พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 4.834, p = .000$) เมื่อทดสอบเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบทัศนคติของครูต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ

บทบาทของผู้บริหารในการประกัน คุณภาพภายใน จำแนกตามเพศ	เพศชาย (n = 85)		เพศหญิง (n = 235)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.97	0.52	3.52	0.69	5.473	.000
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	4.16	0.52	3.78	0.70	4.454	.000
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.15	0.48	3.73	0.69	5.179	.000
4. การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.01	0.60	3.69	0.71	3.766	.000
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา	3.99	0.61	3.61	0.74	4.186	.000
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา	4.01	0.60	3.68	0.76	3.565	.000
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.13	0.56	3.69	0.74	4.977	.000
8. การผลงระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา	3.93	0.66	3.51	0.81	4.296	.000
เฉลี่ยรวม	4.04	0.50	3.65	0.68	4.834	

1.11 สมมติฐานที่ 2 ครูที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารแตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของครูต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร จำแนกตามอายุ ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .586, p = .624$) รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวทัศนคติของครูต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร จำแนกตามอายุ

บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายใน จำแนกตามอายุ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	1.947	3	.469	1.385	.247
	ภายในกลุ่ม	148.049	316	.649		
	รวม	149.996	319			
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.373	3	.124	.265	.850
	ภายในกลุ่ม	148.314	316	.469		
	รวม	148.687	319			
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.696	3	.232	.511	.675
	ภายในกลุ่ม	143.508	316	.454		
	รวม	144.204	319			
4. การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.534	3	.178	.363	.780
	ภายในกลุ่ม	154.963	316	.490		
	รวม	155.497	319			
5. การตรวจสอบแลบทบทวนคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.567	3	.856	1.628	.183
	ภายในกลุ่ม	166.110	316	.526		
	รวม	168.677	319			
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.113	3	.038	.069	.975
	ภายในกลุ่ม	172.892	316	.547		
	รวม	173.005	319			

บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทัศนคติ SDU Res J Special Edition (2): Oct-Dec 2009
ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตารางที่ 3 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารในการประกัน คุณภาพภายใน จำแนกตามอายุ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
7. การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	1.501	3	.500	.934	.424
	ภายในกลุ่ม	169.187	316	.535		
	รวม	170.688	319			
8. การผดุงระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.610	3	1.537	2.441	.064
	ภายในกลุ่ม	198.900	316	.629		
	รวม	203.510	319			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.782	3	.261	.586	.624
	ภายในกลุ่ม	140.456	316	.444		
	รวม	141.238	319			

1.12 สมมติฐานที่ 3 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t - test) ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.551, p = .104$) เมื่อทดสอบเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร
จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพ ภายใน จำแนกตาม ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี (n = 291)		สูงกว่า ปริญญาตรี (n = 29)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.62	.70	3.86	.42	2.740	.009
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	3.87	.69	4.06	.46	2.031	.049
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.82	.69	4.09	.37	3.338	.002
4. การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.77	.71	3.85	.59	.697	.490
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา	3.70	.75	3.93	.46	2.413	.020
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา	3.75	.74	4.05	.62	2.400	.022
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.78	.73	4.10	.63	2.498	.017
8. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา	3.61	.81	3.82	.59	1.771	.084
เฉลี่ยรวม	3.74	.68	3.97	.43	2.551	.104

1.13 สมมติฐานที่ 4 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารแตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของครูต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน รายละเอียดดังตารางที่ 5 ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .328, p = .805$) รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวตามธรรมชาติของครูต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

บทบาทของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	1.389	3	.463	.984	.400
	ภายในกลุ่ม	148.608	316	.470		
	รวม	149.996	319			
2. การพัฒนามาตรฐาน การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.407	3	.136	.289	.833
	ภายในกลุ่ม	148.280	316	.469		
	รวม	148.687	319			
3. การจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.874	3	.625	1.387	.247
	ภายในกลุ่ม	142.230	316	.450		
	รวม	144.204	319			
4. การดำเนินการตาม แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.892	3	.964	1.996	.115
	ภายในกลุ่ม	152.605	316	.483		
	รวม	155.497	319			
5. การตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.060	3	.687	1.302	.274
	ภายในกลุ่ม	166.617	316	.527		
	รวม	168.677	319			
6. การประเมินคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.168	3	.389	.716	.543
	ภายในกลุ่ม	171.837	316	.544		
	รวม	173.005	319			
7. การรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	.438	3	.146	.271	.846
	ภายในกลุ่ม	170.250	316	.539		
	รวม	170.688	319			

ตารางที่ 5 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหาร จำแนกตามประเภท การทำงาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
8. การผจญระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.528	3	.509	.797	.496
	ภายในกลุ่ม	201.982	316	.639		
	รวม	203.510	319			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.438	3	.146	.328	.805
	ภายในกลุ่ม	140.800	316	.446		
	รวม	141.238	319			

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีเห็นด้วยต่อบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีทฤษฎี เห็นด้วยต่อบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับแรก ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา รองลงมาด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ตามลำดับ และด้านการผจญระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นลำดับสุดท้าย

1.2 ครูที่มีเพศต่างกันมีทฤษฎีต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1.3 ครูที่มีอายุต่างกันมีทฤษฎีต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

2.1 บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 37) ได้กำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเยาวชนของชาติ โดยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างความมั่นใจให้แก่สังคมว่า สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้กับทุกคนได้บรรลุผลสำเร็จตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมายพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากเหตุผลดังกล่าวสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญกับมาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานจากหลักสูตรไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการค้นหาจุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และจุดเน้นของสถานศึกษา จัดทำเป็นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพให้เกิดกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักรินทร์ ขาวผ่อง (2545) ได้ศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์พบว่า กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับมาก

2.2 ครูที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศเป็นตัวแปรที่จะส่งผลให้ครูมีทัศนคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่เป็นเพศชายมีทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในสูงกว่าครูผู้สอนที่เป็นเพศหญิง เพราะส่วนใหญ่ครูผู้สอนที่เป็นเพศชาย จะได้รับมอบหมายให้ทำงานในด้านวิชาการมากกว่าครูผู้สอนที่เป็นเพศหญิง ดังนั้นครูผู้สอนที่เป็นเพศชายจึงมีบทบาทค่อนข้างมากกว่า มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพภายในเพราะเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ส่วนครูผู้สอนที่เป็นเพศหญิงอาจจะอยู่ในรูปของคณะกรรมการในการดำเนินงาน ดังนั้นทัศนคติของทั้งสองเพศจึงแตกต่างกันสอดคล้องกับการศึกษาของดวงใจ สุขสม (2547) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติของครูในด้านมาตรฐานการศึกษาของ

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชุมพร พบว่า การปฏิบัติของครูด้านมาตรฐานการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติมากด้านผู้เรียนเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยตามลำดับ และครูที่มีเพศแตกต่างกันมีการปฏิบัติด้านมาตรฐานการศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีความเข้าใจถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 ก, หน้า 11) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานกับบุคคลทุกคนในสถานศึกษา และให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผลพัฒนาปรับปรุงช่วยกันคิด ช่วยกันทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช (2546) กล่าวว่า ครูมีอิทธิพลต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง สิ่งที่จะพัฒนาโรงเรียนให้ยิ่งใหญ่ขึ้น คือ ครู ดังนั้นเมื่อครูเข้าใจถึงความสำคัญและตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาจึงทำให้เกิดการประกันคุณภาพจะทำให้โรงเรียนพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

2.4 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 ซึ่งว่าด้วยการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชนและรองรับการประกันคุณภาพโดยระบุความสำเร็จเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมหลักฐานข้อมูลและผลสัมฤทธิ์ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนในทุกๆระดับ ดังนั้นสถานศึกษาจึงมอบหมายหน้าที่ให้กับครูทุกคนทั้งที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ช่วยกันทำงานครูจึงมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของเกียรติศักดิ์ ทนจันทร์ (2543) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามขนาด โรงเรียนและวุฒิการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.5 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ ครูทุกคนเห็นว่าควรมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 24) ได้กล่าวถึงระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและครูทุกคนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็น และความสำคัญของการประกันคุณภาพทางการศึกษาเหมือนกันว่า คุณภาพของการศึกษามีสิ่งที่ไม่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นสิ่งที่ต้องมีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การออกแบบหลักสูตร การจัดการปัจจัยนำเข้า การบริหารเพื่อให้บรรลุผล การติดตาม ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกคนที่อยู่ในกระบวนการจัดการและต้องมีการปฏิบัติอย่างทั่วถึงทั้งสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาจึงต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำความรู้ ความเข้าใจในนวัตกรรมต่างๆ เพื่อดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

3.1.1 บทบาทในการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารตามทัศนคติของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า หากจะพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น จะต้องพัฒนาด้านการผลจากระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

3.1.2 การพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศให้สูงขึ้นมากที่สุด ผู้บริหารต้องพัฒนาบทบาทด้านสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ดูแลระบบบริหารและสารสนเทศ และมีคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

3.1.3 การพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้นมากที่สุด ผู้บริหารต้องพัฒนาบทบาทด้านสถานศึกษาได้นำ

ข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานจัดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา ชุมชน และศักยภาพของสถานศึกษา

3.1.4 การพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สู่ระดับมากที่สุด ผู้บริหารต้องพัฒนาบทบาทด้านสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรได้ปฏิบัติงานตามแผนที่ร่วมกันจัดทำอย่างเต็มใจและร่วมมือกันแก้ปัญหา

3.1.5 การพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สู่ระดับมากที่สุด ผู้บริหารต้องพัฒนาบทบาทด้านสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานชัดเจนครอบคลุมทุกกิจกรรม/โครงการ

3.1.6 การพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพให้สู่ระดับมากที่สุด ผู้บริหารต้องพัฒนาบทบาทด้าน สถานศึกษามีเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมอย่างมีคุณภาพ บุคลากรทุกฝ่าย ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพและ และสถานศึกษาจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามภาระงาน

3.1.7 การพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาให้สู่ระดับมากที่สุด ผู้บริหารต้องพัฒนาบทบาทด้านสถานศึกษาสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษาได้มาตรฐาน สถานศึกษากำหนดแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาไว้ชัดเจน และสถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.1.8 การพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้สู่ระดับมากที่สุด ผู้บริหารต้องพัฒนาบทบาทด้านบุคลากรทุกฝ่าย ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณะ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานคุณภาพการศึกษามาเป็นสารสนเทศเพื่อวางแผนปฏิบัติการประจำปีอย่าง

สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาจัดทำระบบข้อมูลผล การประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

3.1.9 การพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้สู่ระดับมากที่สุด ผู้บริหารต้องพัฒนาบทบาทด้านสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การประกันคุณภาพการศึกษากับสถานศึกษาอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันประเมินทางเลือกที่เหมาะสมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการสร้างทีมงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาในการประกันคุณภาพการศึกษภายในสถานศึกษาเป็นกรณีศึกษาของแต่ละโรงเรียน

3.2.2 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษภายในโรงเรียน

3.2.3 ควรศึกษาทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทียน ทองแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ ดร.บุญลือ ทองอยู่ รองศาสตราจารย์อรทัย ทองอยู่ และดร.สุรพล ศิริเศรษฐ์ ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับคุณพ่อและคุณแม่ ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพ

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ ทันจันทร์. (2543). การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1, สำนักงาน. (2549). แผนปฏิบัติการราชการ 4 ปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. ประจวบคีรีขันธ์: ม.ป.ท.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545 ก). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2545 ข). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ดวงใจ สุขสม. (2547). การปฏิบัติของครูในด้านมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- นัครินทร์ ชาวห้อง. (2547). กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2547). รายงานการวิจัยปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สมศ.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. (2544). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารการประกันคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- _____. (2545). แนวทางการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. (2 กันยายน 2546). การพัฒนาโรงเรียนจากภายใน. แหล่งที่มา URL: <http://www.moe.go.th/main2/article/article21.htm>.